

AI Phật giáo và các nhà sư

ISSN: 2734-9195 18:27 13/07/2025

‘Cuộc sống có khi thăng lúc trầm như một loại tiền ảo’ (佛曰 世間如夢). Đây là những gì ‘Monk AI’ (和尚 AI) (trí tuệ nhân tạo,) Para Maha đã nói.

Gần đây, một nhân vật ảo nhà sư AI đã được phát triển ở Thái Lan và được giới thiệu trên các phương tiện truyền thông như một nhân vật phổ biến trong giới trẻ thông qua nhiều dịch vụ mạng xã hội (SNS).

Trên thực tế, khi tôi gặp những người chơi cờ vây AI, phát thanh viên, ca sĩ, chính trị gia,... trong các lĩnh vực khác, và thậm chí cả chatbot của Giáo hoàng tại tòa thánh Vatican ở Rome, tôi đã coi đó là điều hiển nhiên.

Tuy nhiên, khi tôi cố gắng sử dụng cụm từ ‘Monk AI’, tôi không thể che giấu sự lúng túng và phản đối khái niệm này. Tuy nhiên, thế giới đã nói chuyện với AI và nhận được sự giúp đỡ nhiều lần trong ngày mà chúng ta thậm chí không biết. Khi bạn gọi đến trung tâm dịch vụ, bạn chỉ có thể nói chuyện với một người thật sau khi nói chuyện với AI ở giai đoạn cuối. Ngay cả dịch vụ dịch các bài viết tiếng Anh của các ‘Monk AI’ sang tiếng Hàn cũng được thực hiện thông qua AI.

Sự kết hợp giữa AI và lĩnh vực tôn giáo đã diễn ra dưới nhiều hình thức khác nhau. Năm 2019, ngôi cổ tự Kodaiji 400 năm tuổi ở Kyoto, Nhật Bản, đã cho ra mắt một nhà sư robot android trị giá 1 triệu USD tên là Mindar. Thân máy được làm bằng nhôm, nhưng bàn tay và khuôn mặt được thiết kế giống với da người. Khuôn mặt và bàn tay chuyển động, giao tiếp bằng mắt với mọi người và tụng Bát Nhã Tâm Kinh bằng tiếng Anh và tiếng Trung trong 25 phút.

Tất nhiên, những cuộc chạm trán với AI không chỉ diễn ra trong Phật giáo mà còn ở các tôn giáo khác.

Năm 2017, một nghi lễ của đạo Hindu sử dụng cánh tay robot đã được thực hiện ở Ấn Độ, nơi một ngọn nến được thắp lên cho một vị thần Hindu. Cùng năm đó, một nhà thờ Đức đã kỷ niệm 500 năm cải cách Tin Lành bằng cách cử một linh mục robot tên là Bless U-2, trông giống như một con robot Ion thiếc trong một

bộ phim hoạt hình, thuyết giảng cho 10.000 tín đồ bằng hai cánh tay robot.

Phó giáo sư Phó Giáo sư Trovato của Đại học Waseda ở Nhật Bản đã phát triển một robot có tên là SanTO, có kích thước bằng một con búp bê nhỏ, hoạt động như một phòng xung tội của Công giáo.

Hình ảnh được tạo bởi công nghệ AI

Tuy nhiên, có những tiếng nói và tôn giáo lo ngại về việc các công nghệ như AI được kết hợp với tôn giáo.

Hồi giáo và Do Thái giáo, họ có thái độ tiêu cực khi sự tồn tại của một vị thần vô hình được thể hiện bằng hình ảnh và vật lý, tin rằng sự thánh thiện tôn giáo của họ có thể bị tổn hại. Nhận thức này cũng có thể được thấy trong thông báo do Viện nghiên cứu dữ liệu mục vụ đưa ra vào năm ngoái. Trong một cuộc khảo sát hỏi về nhận thức của họ về các bài giảng và thuyết giảng bằng AI, 65% người theo Tin lành trả lời tiêu cực, trong khi 41% người theo đạo Phật trả lời ủng hộ và chỉ 35% phản đối.

Trong một cuộc khảo sát công chúng, 53% trả lời rằng sự tiến bộ khoa học sẽ không đe dọa tôn giáo, trong khi chỉ có 21% trả lời rằng nó có thể. Thật vậy, cuộc tranh luận về cuộc chạm trán giữa tôn giáo và các công nghệ mới như AI dự kiến sẽ tiếp tục trong tương lai.

Vậy tại sao những người cố gắng kết hợp AI và tôn giáo lại làm như vậy? Họ đều nói rằng đây là vì mục đích giao tiếp với công chúng. Đặc biệt, các nhà sư tại các cơ sở tự viện Phật giáo ở Thái Lan và Nhật Bản cho biết họ muốn truyền đạt giáo lý từ bi, trí tuệ của đức Phật cho những người thanh thiếu niên và trẻ em đang ngày càng xa rời Phật giáo.

Tôi chưa bao giờ nuôi dạy một đứa trẻ, nhưng những vật dụng quen thuộc nhất đối với trẻ em sau khi sinh có lẽ là điện thoại di động và các thiết bị di động mà chúng cầm trên tay. Chúng học tập, gặp gỡ bạn bè và nhận được sự an ủi cho nhau thông qua chúng. Không thể phủ nhận rằng sau khi đức Phật Thích Ca Mâu Ni nhập diệt, chúng ta có thể giao tiếp một cách tự nhiên với nhiều đối tượng hơn và truyền đạt lời dạy của đức Phật thông qua việc tạo ra các bức tượng Phật và in ấn kinh điển Phật giáo.

Giờ đây, tại Bảo tàng Quốc gia Hàn Quốc bạn có thể gặp gỡ Seosan Daesa Hyujeong và Toewundang Shingyeom, hai họa sĩ Phật giáo vĩ đại và là bậc Thiền sư vĩ đại của triều đại Joseon, với chủ đề “Gặp gỡ các vị sư cổ xưa”.

Tôi không phải là nhà sư duy nhất dừng lại và cảm thấy xúc động trước video hai vị sư trò chuyện bên tách trà, không chỉ là một bức tranh hay tác phẩm điêu khắc đơn thuần, mà là một thực tế ảo vượt thời gian và không gian.

Cuối cùng, nếu chúng ta nhìn vào những công nghệ mới với mục tiêu tiếp cận và giao lưu nhiều hơn, họ sẽ trở thành những người bạn đồng hành tuyệt vời cùng nhau bước đi trên con đường truyền bá giáo pháp.

Tác giả: **Nhà báo** 金基范 /Việt dịch: **Thích Vân Phong**

Nguồn: 金基范 - www.beopbo.com